

Til;

Klima- og miljødepartementet

Høringsinnspill fra Norsk Bergindustri og Norsk Industri

Mineralnæringen må få unntak fra motorferdselsloven

Vi viser til invitasjonene til å komme med høringssvar til NOU 2024: 10, Ny motorferdsellov — Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven).

Norsk Bergindustri og Norsk Industri representerer flere av selskapene som utvinner mineraler, eller leter etter mineraler som industrien er avhengig av for å produsere alt fra maling og medisiner, til lavutslippsteknologi og avanserte forsvarssystemer.

I dette høringssvaret vil vi argumentere for hvorfor selskaper som innvilges undersøkelsesrett av Direktoratet for mineralforvaltning bør omfattes av unntaksbestemmelsen i loven, og hvorfor dette er et viktig grep for å følge opp intensjonene fra regjeringens mineralstrategi.

I mineralstrategien fremheves følgende tiltak:

- Regjeringen vil vurdere behovet for bedre koordinering mellom mineralloven, motorferdselloven og plan- og bygningsloven.
- Redusere behandlingstiden og legge til rette for raskere tillatelsesprosesser for mineralprosjekter gjennom økt samordning av tillatelsesprosesser og bedre koordinerte og parallelle prosesser for offentlige tillatelser.

Lang behandlingstid for å få alle tillatelsesprosesser til å kunne starte opp gruvedrift er en stor utfordring for næringen. I dag tar det 15-20 år fra man starter undersøkelser av mineralforekomster, til endelig driftstillatelse er på plass. I hovedsak skyldes dette lang saksbehandlingstid og mangel på samordning mellom ulike offentlige etater og regelverk. Disse lange prosessene fører også til at det er krevende å skaffe tilveie kapital til prosjektene.

Norske myndigheter har ved flere anledninger poengtert viktigheten av å legge til rette for økt utvinning av mineraler og metaller i Norge. Dette er viktig fordi norsk berggrunn inneholder en rekke mineraler og metaller som industrien er helt avhengig av. I dag har Europa gjort seg avhengig av å importere disse råvarene fra noen få enkeltland, som ikke har de samme standardene for naturforvaltning og HMS som Norge.

Derfor har EU-parlamentet vedtatt et nytt lovverk for kritiske og strategiske mineral, hvor målet blant annet er å legge til rette for økt utvinning i Europa. Det er viktig for industriens forsyningssikkerhet. Flere av disse mineralene finnes det store forekomster av i Norge.

Med mindre justeringer av motorferdselsloven kan saksbehandlingstiden reduseres, og skape forutsigbarhet for de som leter etter mineraler.

Det er i dag dessverre ikke sammenheng mellom de ulike myndighetenes behandling av en innvilget undersøkelsesrett til mineraler. Mens Direktoratet for mineralforvaltning gir tillatelse til mineralundersøkelser, kan den aktuelle kommunen si nei til å frakte utstyr og personell inn til det aktuelle leteområdet for å gjennomføre disse undersøkelsene. I andre tilfeller tilsidesetter

Statsforvalteren kommunenes vedtak om å gi dispensasjon til barmarkskjøring fordi handlingsrommet for å gi tillatelse er svært lite.

Dette gjør at framdriften blir uforutsigbar og kan stoppe helt opp. Potensielt lønnsomme mineralprosjekt blir da usikre og kostnadskrevende. I verste fall betyr det at mineraler som er viktige for industrien blir liggende i bakken, og distriktskommunen går glipp av viktige arbeidsplasser og skatteinntekter.

Regjeringen har nå en mulighet til å forenkle regelverk og bidra til et mer koordinert regelverk for mineralnæringen, slik den foreslår i mineralstrategien. Norsk Bergindustri og Norsk Industri foreslår at undersøkelser etter mineraler inntas i den generelle unntaksbestemmelsen fra forbudet i motorferdselloven §4.

Dagens regelverk fører til kreativitet hos næringsutøvere. Vi har eksempler der en kommune har gitt avslag på søknad om bruk av motorisert kjøretøy, hvor aktørene måtte ty til god gammeldags hest og kjerre for å få utstyret ut i området hvor det skal bores prøvehull. Bildene av dette ble i andre land på andre siden av kloden brukt som eksempel på hvor lite næringsvennlig Norge er.

I andre tilfeller har kommunen gitt tillatelser til utmarksferdsel i mørketiden og hvor dyp snø og bitende kulde gjør det nærmest umulig å jobbe.

Vi vil også minne om at Minerallovutvalget henstiller til at selskaper som har fått undersøkelsestillatelser automatisk bør få rett til nødvendig motorferdsel i utmark.

Mvh

(Sign)

Knut E. Sunde

Direktør

Norsk Industri

Mvh

Anita Helene Hall

Generalsekretær

Norsk Bergindustri

